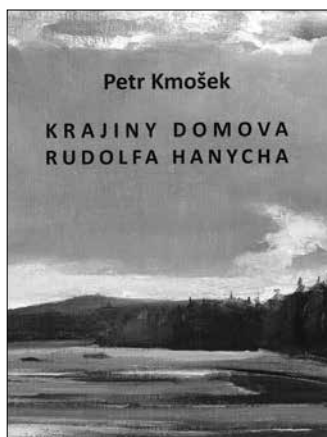

Petr KMOŠEK, *Krajiny domova Rudolfa Hanycha*, Pardubice, RETA CZ a.s. 2021, 223 stran, ilustrace

Vysokoškolský pedagog, historik umění, výtvarný teoretik, odborný publicista a malíř Doc. PhDr. Petr Kmošek, CSc. je mimo jiné autorem přínosných, přehledově koncipovaných prací *Obráz domova v malířství východních Čech 20. století* (2006) a *Gallery Cyrany: východočeští malíři a sochaři 20. století* (2007). Napsal několik monografií výtvarníků, více než jedno desetiletí se soustavněji věnuje výtvarným umělcům spjatým s Českomoravskou vrchovinou (např. *Karel Wagner*, 2009; *Anička Dvořáková*, 2010; *Karel Jan Sigmund*, 2011; *Willy Horný*, 2012; *Jaroslav Sodomka*, 2016).

Informace obsažené ve zmíněných přehledových titulech a monografiích přispěly i ke vzniku dalšího přínosného titulu z řady těch, které Kmošek věnoval umělcům, jimž Vysočina učarovala. Patří malíři, krajináři Rudolfu Hanychovi, od jehož narození v roce 2021 uplynulo 115 let. Narodil se 11. dubna 1906 na rozhraní historických zemí Čech a Moravy, ve Svatce, a zemřel 28. března 1994 v Novém Městě na Moravě.

Práce Petra Kmoška je přehledně a logicky strukturována do částí věnovaných historickému kontextu výtvarného dění na Vysočině na přelomu 19. a 20. století, umělcově rodné Svatce, Svratecku a letům umělcova dětství a dospívání, jeho rodině. Rudolf Hanych pocházel ze zemědělské rodiny. Po absolvování obecné školy ve Svatce navštěvoval Odbornou školu hospodářskou v Hlinsku. Následuje přiblížení Hanychova studia na Umělecko-průmyslové škole (1928–1931, prof. Arnošt Hofbauer) a Akademii výtvarných umění v Praze (1931–1935, prof. Otakar Nejedlý). Kmošek barvitě líčí malířův návrat na Vysočinu, umělcův rodinný život, jeho malířskou tvorbu

spjatou zejména s rodným krajem. Stranou Kmoškovy pozornosti nezůstala ani umělcova přátelství se spisovateli a hudebníky a zejména pak s mnoha výtvarníky, z nichž někteří jej v raném mládí ovlivnili, nasměrovali jeho budoucí tvorbu. Autor publikace zmiňuje i Hanychovy aktivity v oblasti regionálního kulturního a politického dění, v oblasti spolkové a svazové výtvarné činnosti aj.

K oživujícím pasážím textu knihy patří například informace o malíři, pedagogu Otokaru Nejdlém, o nenapodobitelné atmosféře jeho speciální krajinářské školy na pražské akademii a o pověstných tuzemských a zahraničních malířských plenérech, které pro studenty organizoval. Za zajímavé lze považovat Kmoškovy postřehy o spolupráci výtvarníků v regionu s amatérskými divadelními soubory, a to nejen v roli autorů návrhů kulís a kostýmů, ale i v roli herců, nebo, překvapivě, i o tom, že ve válečných letech „*kvetl obchod s uměním jako nikdy před tím a dokonce i potom*“ (s. 150).

Petr Kmošek pro práci čerpal z bohatých pramenných a knižních zdrojů. Pracoval s mnoha položkami archivu Hanychovy rodiny, se vzpomínkami malířových dcer, získal informace o zastoupení umělcových prací v galerijních fondech, těžil data z výtvarných encyklopedií a slovníků, z titulů odborné přehledové literatury, z regionálně historických prací a prací vzpomínkových. Seznámil se s katalogy malířových výstav a výstavních přehlídek, kterých se výtvarník zúčastnil, zhodnotil je, přečetl mnoho novinových článků.

Monografie je napsána čtivým jazykem, aniž by to bylo na úkor její odbornosti. V Úvodu je opatřena rozbořem pramenů a literatury a v závěrečné kapitole (s názvem V krajině domova) rozbořem a zhodnocením Hanychovy tvorby, vývoje výtvarníkovy malířského projevu, žánrů, kterým se věnoval, technik, se kterými pracoval. Věnuje se v ní také přínosu umělcových tvůrčích aktivit a výsledků malířovy práce. Kmošek práci opatřil poznámkovým a odkazovým aparátem, seznamem pramenů a použité literatury, Hanychových samostatných výstav a barevných reprodukcí malířových prací. Nechybí v ní jmenný rejstřík a resumé.

K přednostem titulu patří (podobně jako u předcházejících Kmoškových publikací) bohatá, knihu zpestřující a osvěžující obrazová příloha. Sestává především z pečlivě vybraných reprodukcí (převážně barevných) malířových obrazů a kreseb, které korespondují s líčením geneze Hanychovy tvorby, z portrétních snímků umělce, členů jeho rodiny, přátel, malířů spjatých s Vysočinou, fotografických momentek pořízených při nejružnějších příležitostech, v plenéru, v poklidu domova, na vernisážích, při setkání s různými osobnostmi.

Práce Petra Kmoška o Rudolfu Hanychovi potvrzuje skutečnost, že je její autor v oblasti krajinářské tvorby spjaté s Vysočinou plodným autorem, na slovo vzatým odborníkem.

PhDr. Vlastimil Havlík, Ph.D.

Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové

e-mail: vlastimil.havlik@uhk.cz